herpy

PILGIFTFROSKER

Trinidad Poison Frog

Mannophryne trinitatis

Mannophryne trinitatis er en liten, brun og dagaktiv frosk på 25-28 mm som bare finnes på Trinidad, der den lever ved klare, steinete bekker i fuktig skog. Hannen kan bli kullsvart når han kaller, og hunnen har en klar gul strupe. Arten holdes neppe, og det finnes lite kunnskap om stell av den.

Familie: Aromobatidae Tidligere navn: *Phyllobates trinitatis*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**25-28 mm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-10 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Regnskog og våtmark**
Hudgift	**Ingen kjent**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**60 × 40 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**23-27 °C**
Temperatur, natt	**20-22 °C**
Luftfuktighet	**80-100 %**
Vann	**Vanndel** dybde 3-5 cm
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetrollene bæres til vann**
Egglegging	**På bakken**
Egg per legging	**6-13**
Klekking	**21 dager**
Larvetid	**40-50 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Alger/planter og ferdigfôr**
Yngelpleie	**Vokter eggene og bærer rumpetrollene**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Mannophryne trinitatis er en liten, brun frosk. Hannene måler i gjennomsnitt 25 mm fra snute til kloakk og hunnene 28 mm. Ryggen er ensfarget brun, sidene er marmorerte, og det går en lys stripe langs hver side av ryggen og en lys stripe i lysken. Arten har en skarpt avgrenset, mørk krage på strupen. Strupen viser kjønnet: grå hos hannen, klart gul hos hunnen. Hannen kan skifte fra bleik brun til kullsvart når han kaller. Rumpetrollene måler 14-16 mm ved klekking og vokser til omkring 37 mm.

Mannophryne trinitatis ble beskrevet av Samuel Garman i 1888 som *Phyllobates trinitatis*. Den hører til familien Aromobatidae, ikke til de egentlige pilgiftfroskene (Dendrobatidae). Bestanden på Paria-halvøya i Venezuela ble tidligere regnet med til arten, men føres nå som *Mannophryne venezuelensis*.

Hudgift: Arten er ikke kjent som giftig, og hudgiften er derfor satt til ingen. Huden er likevel tynn og følsom, så froskene bør ikke håndteres.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

Utbredelse og leveområde

Mannophryne trinitatis finnes bare på Trinidad (Trinidad og Tobago), i øyas nordlige fjellkjede, Northern Range, og i åsene i Central Range, blant annet ved Tamana-hulene.

Arten står som ikke truet (LC) på IUCNs rødliste, men utbredelsen er dårlig kartlagt. Skogrydding, svedjebruk og forurensning ødelegger leveområdet flere steder.

> **Naturlig utbredelse:** Trinidad og Tobago.

LEVEOMRÅDE

Mannophryne trinitatis lever fra havnivå og opp i fjellene ved steinete bekker i daler, på fjellskråninger og i uforstyrret, fuktig fjellskog. Bekkene er smale og grunne med sakte, klart vann og dypere kulper der rumpetrollene vokser opp. Froskene holder til på bredden og i løvet tett ved vannet.

Klimaet på Trinidad er tropisk og varmt med en tørketid fra januar til mai og en regntid resten av året. I Northern Range er det kjøligere enn i lavlandet, med skyer, tåke og kraftig regn. Arten har ingen vinterdvale.

Les mer: Vinterdvale og årstider

Stell

TERRARIET

Det finnes lite kunnskap om stell av *Mannophryne trinitatis*. Stellet bygger på klimaet og leveområdet ved Trinidads skogsbekker og på bedre kjente arter fra skogbunnen og vannkanten: *Allobates femoralis* fra samme familie og *Hyloxalus azureiventris*. Larvetid og levealder er lånt fra *Allobates femoralis*, og temperaturene er et anslag ut fra klimaet.

Et par trenger et terrarium på minst 60 × 40 × 45 cm, med mer bunnareal enn høyde, for arten lever på bakken og forsvarer territorier. Bygg opp bunnen med drenslag, insektnett og fuktig substrat av kokosfiber og mose. Lag en skrånende bredd med steiner og en vanndel i den ene enden, slik at vannet kan renne over steinene og danne små kulper. Legg store steiner, bark og blader som skjul og som lave kalleplasser, og plant med mose, bregner og krypende planter.

Begge kjønn forsvarer territorier, så to dyr av samme kjønn bør ikke holdes sammen.

Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal være 23-27 °C og natten 20-22 °C. Frosker fra skogsbekker tåler varme dårlig, så hold temperaturen under 28 °C. Arten har ingen vinterdvale, men i naturen er det en tørrere tid fra januar til mai.

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten skal være 80-100 %. Sprøyt daglig, slik at blader og steiner er våte. Et tåkeanlegg gjør det lettere å holde fuktigheten stabil. Sørg for ventilasjon, slik at luften ikke blir stillestående. Blir det for tørt, søker froskene helt ned til vannet.

VANN OG VANNKVALITET

Arten trenger en fast vanndel med grunt, rent og gjerne svakt rennende vann, 3-5 cm dypt, med steiner og blader. En liten pumpe kan gi litt strøm, og froskene må lett kunne komme opp på land. Bruk regnvann, osmosevann eller avklorert vann, for amfibier tar opp stoffer gjennom huden. Skift en del av vannet hver uke.

Vanndelen er også rumpetrollenes oppvekststed, så den må ha en rolig, litt dypere kulp uten strøm.

LYS OG UVB

UVB er neppe nødvendig, men en lav dose (Ferguson-sone 1) er valgfri. Planlys i 10-12 timer holder mose og bregner i live. Gi skygge med planter og bark, slik at froskene kan trekke seg bort fra det skarpe lyset.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Arten trenger små leddyr: små og store bananfluer (*Drosophila melanogaster* og *Drosophila hydei*), springhaler og små gråsugger. Fôr daglig eller annenhver dag i små mengder, og pudre fôrdyrene med kalk og vitaminer et par ganger i uken. I naturen består føden av små insekter og andre leddyr.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Mannophryne trinitatis er dagaktiv og territorial. Hunnene forsvarer plassene sine oftere enn hannene, med trusler, bryting og jaging, og de viser den gule strupen som trussel. Hannene forsvarer området sitt ved å kalle fra faste plasser, og kroppen blir svart under kallet. Froskene bør ikke håndteres. Flytt dem i en ren, våt beholder ved rengjøring.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnene kjennes på strupen: grå hos hannen, gul hos hunnen. Hunnene er også litt større. Alderen ved kjønnsmodning er ikke dokumentert. Den sikreste veien til et par er å la to unger vokse opp sammen.

PARRING

Hannen kaller på avstand, viser strupen og hopper på tåspissene. Hunnen forlater territoriet sitt og oppsøker ham, og paret går sammen til et sted der eggene kan legges. Eggleggingen følger regnet, så kraftigere sprøyting kan sette i gang den.

EGG OG RUMPETROLL

Eggene legges på land, i fjellsprekker eller på våte blader tett ved bekken. Antallet per egglegging er ikke dokumentert; hunnene har 6-13 modne egg i eggstokkene i Northern Range og 12-26 i Central Range. Hannen passer eggene til de klekkes.

Hannen bærer rumpetrollene på ryggen til vannet og setter dem av i kulper, helst uten rovdyr. Er det mange rovdyr, kan transporten vare 3-4 dager, og han kan også bruke vannsamlinger i planter. Han yngler ikke mens han bærer rumpetroll. Rumpetrollene lever av alger og nedbrutte blader.

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter omkring 21 dager, og rumpetrollene forvandles etter 40-50 dager. Når forbena kommer, må vannet være grunt og adgangen til land lett, slik at den nyforvandlede frosken ikke drukner.

OPPDRETT AV UNGER

De nyforvandlede ungene er små og mørke. Gi dem et fuktig terrarium med tørkepapir som bunn og mose som skjul. Fôr dem daglig med springhaler og de minste bananfluene, pudret med kalk og vitaminer. Vekstkurven er ikke dokumentert for arten.

Helse og vanlige feil

Typiske feil og sykdommer er de samme som hos andre små frosker som lever ved vann:

- For høy temperatur eller for tørr luft: frosken trekker seg tilbake og går ned i vekt. Kjøl ned, og sprøyt oftere.
- Kalk- og vitaminmangel: svake bein og mangelsykdommer. Pudre fôret etter planen.
- Innvollsorm (bendelorm, spolorm og krasere) er vanlig hos ville dyr og gir avmagring selv om frosken spiser. Gå til en veterinær med kunnskap om amfibier.
- Chytridiomykose er en soppsykdom hos amfibier. Hold nye dyr i karantene, og vask utstyr mellom terrariene.
- Skittent vann i vanndelen gir bakterieinfeksjoner i huden, så skift vannet jevnlig.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.